Základní škola Paskov, Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1.stupeň

Člověk a jeho svět
Prvouka

Charakteristika
Časová dotace: 1.ročník-2 vyuč. hodina, 2. ročník - 2, 3. ročník – 2
Celková dotace hodin: 6 vyučovací hodiny
Okruhy :
Místo, kde žijeme
Lidé kolem nás
Lidé a čas
Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví

Prvouka - tento předmět vymezuje obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Prvouka rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní a ucelený obraz světa.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem, praktickou zkušeností žáků je pomocí ve zvládání nových životních situací, nalézání postavení mezi vrstevníky a upevňování pracovních a režimových návyků.
Vzdělávání v daném předmětu směřuje k těmto **cílům**:

- vyhledává a třídí informace o domově, škole, obci, místní krajině.
- poznává blízké příbuzenské vztahy
- chápe přirozenou odlišnost svých spolužáků
- orientuje se v čase a časovém řádu
- poznává zákonitosti přírody
- seznamuje se se stavbou a funkcemi lidského těla
- seznamuje se s pravidly silničního provozu v dopravní výchově
- seznamuje se se světem financí

Průřezová témata:
Z průřezových témat se v předmětu prvouka realizují témata:

Osobnostní a sociální výchova
Tématické okruhy: Sociální rozvoj
Morální rozvoj

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládání vlastního chování
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni

Mediální výchova

Tématické okruhy: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

- učí se využívat medií jako zdroje informací
- přispívá a samostatně se zapojuje do mediální komunikace / časopis školy/

Environmentální výchova

Tématické okruhy: Lidské aktivity a životní prostředí
Základní podmínky života
Vztah člověka k prostředí

- rozvíjí porozumění vztahům člověka a prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- pěstuje návyky, dovednosti pro každodenní jednání ve svém prostředí

Výchova k myšlení evropských a globálních souvislostech

Tématické okruhy: Jsme Evropané

- seznamuje se s odlišnými životními styly, s různými druhy prostředí a méně obvyklými situacemi
- učí se čestnému chování v soutěžích
- vede k porozumění sobě samému a druhým

Výchova demokratického občana

Tématické okruhy: Občanská společnost a škola

- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě, sebedůvěře a samostatnosti

Multikulturní výchova

Tématické okruhy: Etnický původ

- seznamuje se s různými etnickými a kulturními skupinami žijícími v ČR
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných sociálních skupin a spolupracovat s nimi

Etická výchova

- vyučována ve 3. ročníku formou projektových dnů, do kterých je zařazena práce s pracovním sešitem Etická výchova nakladatelství „Radost do školy“, besedy, rozhovory diskuze, situační scénky, práce s pracovními listy a vytváření vlastního portfolia
- témata : pozdrav, oslovení, komunikace, omluva, emoce, mimika a gesta, kolektiv, spolupráce, pomoc v nouzi, přátelství, asertivita a znám svá práva

Dopravní výchova

- výuka bezpečné cesty ze školy a do školy, poučení o bezpečnosti v silničním provozu
- seznámení s účastníky silničního provozu na pozemních komunikacích

- pochopení pojmů: chodec, chodník, silnice, přechod pro chodce, nadchod, podchod, semafor, dopravní značka
- seznámení s dopravními značkami v obci, se světelnými signály

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět: **Prvouka**
Ročník: **1. – 3.**

Výstup	*Učivo*	*Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty*	*Poznámky*
Žák ➢ orientuje se v okolí školy a bydliště ➢ zvládá bezpečný příchod a odchod ze školy, reaguje na dopravní značení ➢ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ➢ orientuje se v obci (významné budovy), zná svou adresu ➢ zná telefonní čísla integrovaného záchranného systému ➢ vytváří si povědomí občana ČR a Evropy ➢ začlení svou obec (město) do příslušného kraje ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci, městě ➢ pracuje s jednoduchým plánkem, mapou a buzolou ➢ učí se vyhledávat informace a využívat je v praxi (časopisy, knihy, internet) ➢ poznává význam životního prostředí pro život člověka	**Místo, kde žijeme** domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště škola – prostředí školy,činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy,riziková místa a situace obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť okolní krajina (místní oblast,region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany naše vlast-domov, krajina, národ, základy státního zřízení, státní symboly, státní správa, armáda ČR	**Občanská společnost a škola** – demokratické vztahy ve škole Vycházka – výuka v terénu **Výchova demokratického občana** - motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším **Mediální výchova** – učí se využívat medií jako zdroje informací **ČJ**: Pověsti z regionu **HV**: písně z regionu **TV**: orientace v terénu **Osobnostní a sociální výchova** - vede k porozumění sobě samému a druhým - má třída, vztahy se spolužáky, tolerance, spolupráce, ochrana majetku **Multikulturní výchova** - seznamuje se s různými etnickými a kulturními skupinami žijícími v ČR **Osobnostní sociální výchova** - napomáhá k zvládání vlastního chování **Multikulturní výchova** - etnický původ (rovnocennost etnických skupin, projevy rasové nesnášenlivosti) **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - učí se čestnému chování v soutěžích **Osobnostní a sociální výchova** - napomáhá k zvládání vlastního chování, utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci	

➢ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi,projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ➢ učí se v praxi chování k mladším, starším a příslušníkům odlišných sociokulturních skupin ➢ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností ➢ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ➢ rozlišuje význam různých pracovních činností, učí se poznat dobrou a špatnou práci (sebehodnocení) ➢ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ➢ určuje čas podle hodin a kalendáře, ➢ pojmenuje názvy měsíců, ročních období ➢ učí se dodržovat pravidelné činnosti denního režimu ➢ pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije ➢ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí ➢ na příkladech porovnává minulost a současnost ➢ pozoruje, popíše a porovná viditelné	**Lidé kolem nás** rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny,práce fyzická a duševní, zaměstnání soužití lidí – mezi lidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným, sociálně slabým chování lidí – vlastnosti lidí , pravidla slušného chování, principy demokracie právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné **Lidé a čas** orientace v čase a časový řád – určování času, měření času, kalendáře, letopočet, režim dne, roční období, časové vztahy v životě, respektování časových potřeb, rytmus života, dějiny jako časový sled událostí současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, průběh lidského života, státní svátky a významné dny regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	**Osobnostní a sociální výchova** - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni Vycházky za účelem poznávání fauny a flóry v nejbližší lokalitě **Environmentální výchova** rozvíjí porozumění vztahům člověka a prostředí, vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - odlišný životní styl, prostředí, méně obvyklé situace, čestné chování v soutěžích **Enviromentální výchova** pěstuje návyky, dovednosti pro každodenní jednání ve svém prostředí	

proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ➢ roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ➢ označí okrasné, užitkové a chráněné rostliny, volně žijící a domácí zvířata zná pravidla bezpečného kontaktu s neznámými rostlinami a zvířaty ➢ provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů ➢ uplatňuje základní hygienické, režimové jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle ➢ určuje základní části lidského těla a vnitřní ústrojí a orgány	**Rozmanitost přírody** látky a jejich vlastnosti – neživá příroda, třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život nerosty a horniny , půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období, živá příroda – rostliny, houby, živočichové**,** znaky života,životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých druhů, význam v přírodě a pro člověka životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy **Člověk a jeho zdraví** lidské tělo – společné znaky, životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly, základy lidské reprodukce, vývoj jedince		

orientuje se v etapách lidského života ➢ projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ➢ uplatňuje zásady zdravého stravovacího a pitného režimu ➢ dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ➢ poskytuje první pomoc při drobném poranění (dohled učitele) a pracuje s drobným obvazovým materiálem ➢ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná ➢ v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě ➢ uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu ➢ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava, nemoc, drobné úrazy,a poranění, první pomoc, úrazová zábrana osobní hygiena, zásady zdravého způsobu života osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci situace hromadného ohrožení – živelné katastrofy, ekologické katastrofy a jiné		